

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 209/03-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. novembra 2003 v senáte zloženom z predsedu Juraja Babjaka a zo sudcov Eduarda Báránaya a Ľubomíra Dobríka prerokoval sťažnosť A. M., bytom K., a M. B., bytom K., zastúpených advokátom JUDr. R. B., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 417/94 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo A. M. a M. B. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 417/94 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 417/94 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. A. M. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie vo výške 15 000 Sk (slovom pätnásťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Košice I p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. M. B. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie vo výške 15 000 Sk (slovom pätnásťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Košice I p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Okresný súd Košice I j e p o v i n n ý uhradiť trovy právneho zastúpenia A. M. a M. B. na účet advokáta JUDr. R. B., Advokátska kancelária, K., vo výške 13 936 Sk (slovom trinásťtisícdeväťstotridsaťšesť slovenských korún) do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Sťažnosti A. M. a M. B. vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. augusta 2003 doručená sťažnosť A. M., bytom K., a M. B., bytom K. (ďalej aj „sťažovateľky“), zastúpených advokátom JUDr. R. B., Advokátska kancelária, K., pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 417/94 o odstránenie neoprávnenej stavby.

Sťažovateľky vo svojej sťažnosti uviedli, že ako dedičia vstúpili do súdneho konania, ktoré bolo iniciované žalobou zo 17. mája 1994 podanou okresnému súdu voči žalovanému Telovýchovnej jednote VSŽ, so sídlom v K., ktorou sa pôvodná žalobkyňa A. H. domáhala odstránenia neoprávnenej stavby, pričom konanie je vedené

pod sp. zn. 18 C 417/94. Vo veci boli od začiatku vytýčené iba dve pojednávania. Okresný súd ustanovil 10. apríla 2002 znalca z odboru geodézie a kartografie Ing. J. P. za účelom vyhotovenia geometrického plánu. Znalecký posudok nebol ku dňu podania sťažnosti vyhotovený. Posledným úkonom okresného súdu je zaslanie výzvy z 28. júla 2003 na zaplatenie súdneho poplatku za podanie návrhu. Na sťažnosť na prietahy v konaní z 27. augusta 2001 predseda okresného súdu odpovedal listom z 25. októbra 2001, v ktorom uviedol, že sťažnosť je nedôvodná, pretože prietahy sú spôsobené vyhotovením dôkazu formou znaleckého posudku. Každá zo sťažovateľiek si uplatnila priznanie primeraného finančného zadost'učinenia vo výške po 200 000 Sk.

Porušenie základných práv a slobôd podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vidia sťažovateľky v tom, že od začiatku konania boli vo veci vytýčené dve pojednávania a konanie je poznačené neúmerne dlhou dobou zabezpečovania dôkazu vo forme znaleckého posudku.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľky navrhli, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľov, právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, zaručené ustanovením čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, bolo v konaní vedenom na Okresnom súde Košice I pod č. k.: 18 C 417/94, porušené.

2. Okresnému súdu Košice I prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 417/94 konal bez zbytočných prietahov.

3. Sťažovateľovi v prvom rade priznáva primerané finančné zadost'učinenie vo výške 200 000 Sk.

4. Sťažovateľovi v druhom rade priznáva primerané finančné zadost'učinenie vo výške 200 000 Sk.

5. Okresný súd Košice I je povinný nahradiť sťažovateľom trovy konania vo výške 13 936,- Sk (slovom trinásťtisíc deväťstotridsaťšesť slovenských korún) do 15 dní od právoplatnosti nálezu na účet advokáta JUDr. R. B., so sídlom K. ...“

Uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 209/03-11 z 25. septembra 2003 bola sťažnosť, ktorou sťažovateľky namietajú porušenie svojho základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, prijatá na ďalšie konanie.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadril predseda okresného súdu podaním doručeným ústavnému súdu 3. novembra 2003, v ktorom uviedol podrobný prehľad vykonaných úkonov vo veci vedenej pod sp. zn. 18 C 417/94. Ďalej sa vo vyjadrení uvádza, že v danej veci ide o odstránenie stavby postavenej na parcele vo vlastníctve sťažovateľiek. V konaní ide o majetkovoprávne vysporiadanie nehnuteľností, ktoré boli pôvodným pozemnoknižným vlastníkom vyvlastnené v roku 1984, neskôr zastavené VSŽ, národným podnikom, K. Ten previedol vlastnícke právo k predmetným stavbám na Telovýchovnú jednotu K. Vlastnícke právo k nehnuteľnostiam má podľa listu vlastníctva mesto K.

V priebehu konania pôvodná žalobkyňa A. H. zomrela. Na jej miesto nastúpili po ukončení dedičského konania právni nástupcovia. Právna vec sp. zn. 18 C 417/94 súvisí s vecou sp. zn. 15 C 251/94 rovnako ako 16 ďalších návrhov, ktoré došli v roku 1994 okresnému súdu. Ide o návrhy občanov obce Ť., ktorým boli v roku 1954 zabraté nehnuteľnosti na výstavbu tenisového areálu na základe vyvlastňovacieho rozhodnutia. V predmetnej veci začal okresný súd konať až po ukončení veci vedenej pod sp. zn. 15 C 251/94, ktorá bola skutkovo totožná.

Predseda okresného súdu v súlade s ustanovením § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 3. novembra 2003 uviedol, že netrvá na ústnom pojednávaní a súhlasí s upustením od neho.

Právny zástupca sťažovateľiek v podaní z 10. novembra 2003 uviedol, že netrvá na ústnom pojednávaní.

Dňa 3. novembra 2003 bol ústavnému súdu doručený spis okresného súdu sp. zn. 18 C 417/94.

II.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby v zásade neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím sa vytvára právna istota. Preto pre splnenie ústavného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval (II. ÚS 26/95).

Ústavný súd v predchádzajúcich konaniach opakovane vyslovil právny názor, podľa ktorého v konaní o každom návrhu pred ústavným súdom, v ktorom navrhovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu (inú právnu) ochranu, ako aj práva na spravodlivý proces z toho dôvodu, že všeobecný súd nekonal spôsobom ustanoveným v zákone, je nevyhnutné, aby boli najprv vyčerpané všetky právne prostriedky ich ochrany, ktoré sú navrhovateľovi dostupné (I. ÚS 1/97, I. ÚS 49/98).

Účelom priznania práva podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (II. ÚS 26/95).

Sťažovateľky využili právne prostriedky, ktorých uplatnenie sa vyžaduje pred podaním návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, a 27. augusta 2001 podali sťažnosť na okresný súd z dôvodu zbytočných prietahov v konaní podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov. Ani na základe tejto sťažnosti však nedošlo k náprave.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníkov a postup súdu (II. ÚS 79/97, I. ÚS 70/98).

Pokiaľ ide o prvé kritérium „zložitosť veci“, ústavný súd bral do úvahy aj v predmetnom prípade skutkový stav veci a platnú právnu úpravu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 92/97) relevantnú pre rozhodnutie, ako aj právnu povahu (charakter) veci, pričom na základe týchto hľadísk predmetné konanie žalobkyne A. H., bytom K., zastúpenej JUDr. M. H., Advokátska kancelária, K., proti žalovanému v 1. rade Telovýchovnej jednote VSŽ, so sídlom K., a žalovanému v 2. rade mestu K. o odstránenie neoprávnenej stavby vedené na okresnom súde pod sp. zn. 18 C 417/94 nie je možné hodnotiť ako zložitú vec z právneho hľadiska. V konaní však došlo k úmrtiu žalobkyne, do konania vstúpili na strane žalobcov dedičia po nebohej. V konaní bolo potrebné vyhotoviť geometrický plán, pričom jeho vyhotoveniu bránilo prebiehajúce konanie o obnove evidencie pozemkov a právnych vzťahov k nim (ďalej len „ROEP“) podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 180/1995 Z. z.“).

Pri kritériu „správanie sťažovateľa“ v preskúmvanej veci ústavný súd nezistil také skutočnosti, ktoré by nasvedčovali spôsobovaniu prieťahov zo strany sťažovateľiek.

Pokiaľ ide o tretie kritérium, a to „postup“ okresného súdu, je potrebné uviesť, že ústavný súd sa zaoberal nielen tvrdeniami sťažovateľiek, resp. ich právneho zástupcu, ale aj celkovým priebehom predmetného konania.

Zo spisu okresného súdu sp. zn. 18 C 417/94 ústavný súd zistil, že boli vykonané tieto úkony:

Dňa 17. mája 1994 bola podaná žaloba okresnému súdu.

Dňa 19. apríla 1995 bol žalovaný vyzvaný na vyjadrenie k žalobe a žalobkyňa bola vyzvaná na predloženie listinných dôkazov a podkladov na oslobodenie od súdneho poplatku.

Dňa 3. mája 1995 došlo okresnému súdu vyjadrenie žalovaného.

Dňa 8. mája 1995 došlo okresnému súdu podanie žalobkyne, ktorým doplnila listinné dôkazy.

Dňa 17. mája 1995 bol daný príkaz kancelárii na pripojenie súvisiaceho spisu sp. zn. D 301/71 a z archívu Okresného úradu Košice si okresný súd vyžiadal spis týkajúci sa vyvlastňovacieho konania č. 5882/83/84.

Dňa 6. júna 1995 okresný súd urgoval archív na zaslanie predmetného vyvlastňovacieho spisu.

Dňa 13. júla 1995 došiel okresnému súdu vyvlastňovací spis.

Dňa 10. októbra 1995 bol daný príkaz kancelárii na predloženie spisu do senátu 15 C na spojenie s ďalšími spormi s tým istým žalovaným.

Dňa 5. novembra 1997 zomrela žalobkyňa A. H.

Dňa 4. októbra 2000 bol spis sp. zn. 18 C 417/94 vylúčený na samostatné konanie z právnej veci sp. zn. 15 C 806/94.

Dňa 5. októbra 2000 sa uskutočnilo pojednávanie. Na pojednávanie sa dostavili právni nástupcovia po nebohej žalobkyni, a to A. M. a M. B. na základe uznesenia okresného súdu sp. zn. 23 D 960/97. Toto uznesenie dali okresnému súdu na nahliadnutie. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť 31. marca 1999. Na

pojednávaniu bol prítomný aj právny zástupca žalovaného. Pojednávane bolo odročené za účelom upresnenia okruhu žalobcov. Zároveň bol daný príkaz kancelárii na pripojenie dedičského spisu sp. zn. 23 D 960/97 z dedičského konania po nebohej žalobkyni A. H., zomrelej 5. novembra 1997 a dedičského spisu sp. zn. D 301/71 z dedičského konania po J. H. Okresný súd uznesením pripustil, aby do konania pristúpilo ako žalovaný v 2. rade mesto K.

Dňa 11. októbra 2000 došlo okresnému súdu podanie žalobkyní v 1. a 2. rade, ktorým upresnili okruh účastníkov konania.

Dňa 24. januára 2002 bol v spise urobený záznam, že zo spisu sp. zn. D 301/71 bolo zistené, že predmetné nehnuteľnosti po nebohom J. H. nadobudla jeho manželka A. H.

Dňa 24. januára 2002 bol určený termín pojednávania na 28. február 2002 a z osvedčenia o dedičstve sp. zn. 23 D 536/99 bol zistený okruh dedičov po nebohej žalobkyni A. H.

Dňa 7. februára 2002 žalovaný v 1. rade splnomocnil na zastupovanie nového právneho zástupcu JUDr. M. V

Dňa 27. februára 2002 doplnili žalobkyne svoju žalobu o eventuálny petit, predmetom ktorého bol návrh na zriadenie vecného bremena v prospech žalovaného v 2. rade, ak odstránenie stavby nebude účelné.

Dňa 27. februára 2002 sa uskutočnilo pojednávanie. Žalobkyne boli prítomné a zástupcovia žalovaných boli taktiež prítomní.

Dňa 4. marca 2002 bola obec Ť. vyzvaná na uvedenie informácie, či v rokoch 1980-1985 bývala v obci nebohá žalobkyňa A. H.

Dňa 7. marca 2002 došlo okresnému súdu vyjadrenie žalovaného v 2. rade v predmetnej právnej veci.

Dňa 14. marca 2002 došlo okresnému súdu oznámenie Miestneho úradu mestskej časti K. – Ť. ohľadom trvalého pobytu nebohej žalobkyne A. H.

Dňa 21. marca 2002 sa uskutočnilo pojednávanie. Pojednávane bolo odročené za účelom vykonania znaleckého dokazovania vyhotovením geometrického plánu.

Dňa 10. apríla 2002 bolo vydané uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania.

Dňa 2. mája 2002 bola zaplatená záloha žalobkýň na trovy znaleckého dokazovania.

Dňa 5. augusta 2002 boli znalcovi zaslané doklady potrebné na vyhotovenie znaleckého posudku.

Dňa 11. septembra 2002 bol znalec opätovne vyzvaný na vypracovanie znaleckého posudku alebo na oznámenie prekážok brániacich vypracovaniu posudku.

Dňa 20. septembra 2002 bol urobený v spise úradný záznam. Znalec požiadal o predĺženie lehoty na vyhotovenie znaleckého posudku o 3 mesiace z dôvodu, že v tom čase ešte prebiehalo zameranie príslušných parciel.

Dňa 5. decembra 2002 bol v spise urobený záznam. Na okresný súd sa dostavil znalec, ktorý uviedol, že katastrálny úrad neodporučil vyhotoviť geometrický plán z dôvodu, že v predmetnom katastrálnom území prebieha konanie ROEP podľa zákona č. 180/1995 Z. z.

Dňa 3. apríla 2003 bol spis pridelený do oddelenia sudcovi JUDr. J. P.

Dňa 7. apríla 2003 sa dostavil na okresný súd právny zástupca žalobkýň za účelom nahliadnutia do spisu.

Dňa 28. apríla 2003 bol spis pridelený sudkyňi JUDr. D. B.

Dňa 30. júna 2003 bol znalec predvolaný na výsluch na 24. júl 2003. Právnemu zástupcovi žalobkýň bola zaslaná výzva na zaplatenie súdneho poplatku. Kancelárii bol daný príkaz na pripojenie spisu sp. zn. 15 C 251/94.

Dňa 24. júla 2003 sa na výsluch dostavil znalec, ktorý bol opätovne vyzvaný na vyhotovenie geometrického plánu. Znalec oznámil, že na predmetnom katastrálnom území prebieha konanie ROEP, z toho dôvodu dochádza k prečíslovaniu parciel a katastrálny úrad neschválil geometrický plán, na ktorom budú staré parcelné čísla.

Dňa 28. júla 2003 bol Katastrálny úrad v Košiciach vyzvaný okresným súdom na uvedenie informácie, či na predmetnom katastrálnom území prebieha konanie ROEP a či je možné vyhotoviť geometrický plán.

Dňa 14. augusta 2003 zaplatili žalobcovia súdny poplatok.

Dňa 18. augusta 2003 došli okresnému súdu vyúčtovanie odmeny znalca a znalecký posudok.

Dňa 20. augusta 2003 došlo okresnému súdu podanie Správy katastra Košice I, v ktorom sa okresnému súdu oznamuje, že geometrický plán znalca Ing. J. P. bol úradne overený 8. augusta 2003.

Dňa 3. septembra 2003 bolo nariadené pojednávanie na 16. október 2003 a znalecký posudok bol zaslaný na vyjadrenie účastníkom konania.

Dňa 8. októbra 2003 došlo okresnému súdu podanie žalovaného v 2. rade, v ktorom sa uvádza, že nemá pripomienky k znaleckému posudku.

Dňa 15. októbra 2003 žalobcovia upresnili žalobný petit.

Dňa 16. októbra 2003 sa uskutočnilo pojednávanie. Právni zástupcovia účastníkov boli prítomní. Pojednávanie bolo odročené za účelom vypočutia svedkyne JUDr. H. J.

Dňa 16. októbra 2003 bola zákonná sudkyňa vyzvaná podpredsedníčkou okresného súdu na vyjadrenie k sťažnosti na prietahy v konaní a k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Dňa 17. októbra 2003 sa zákonná sudkyňa vyjadrila k sťažnosti.

Dňa 24. októbra 2003 okresný súd určil odmenu znalca.

Ústavný súd teda zistil, že nekonaním okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľiek na konanie bez zbytočných prietahov garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy, keď v období od 11. októbra 2000 (upresnenie okruhu žalobcov) do 24. januára 2002 (záznam v spise o zisteniach z dedičského spisu sp. zn. D 301/71) sa nekonalo 15 mesiacov. K prietahom došlo celkom v období 15 mesiacov, počas ktorých okresný súd neurobil žiaden úkon.

V konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 417/94 došlo k úmrtiu pôvodnej žalobkyne A. H. Dňa 11. októbra 2000 advokát Mgr. M. H. listom oznámil súdu, že v právnej veci došlo v dôsledku smrti žalobkyne k zmene žalobcov a tými sa stalo osem jej dedičov, pričom v poradí prvá a druhá sú A. M. a M. B. K oznámeniu pripojil právoplatné rozhodnutie okresného súdu sp. zn. 23 D 960/97, ktoré nadobudlo právoplatnosť 31. marca 1999.

Prejednanie dedičstva bolo skončené podľa § 175 ods. 1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku.

Obe sťažovateľky sa stali účastníčkami konania vo veci sp. zn. 18 C 417/94 až vstupom do konania 11. októbra 2000, preto od tohto vstupu sú aj legitimované za uplatnenie svojho ústavného práva na prerokovanie svojej veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd preskúmal celý priebeh konania od roku 1994 a konštatuje, že už v tomto období konanie prebiehalo s prieťahmi, ktoré však mohol v dôsledku ústavnej úpravy konštatovať až po 11. októbri 2000. U oboch sťažovateľiek tak došlo k zásahu do ich základných práv zaručených čl. 48 ods. 2 ústavy.

V konaní vznikli aj prieťahy spojené s nevyhotovením geometrického plánu. Tieto však nebolo možné pričítať okresnému súdu vzhľadom na to, že prieťahy boli spôsobené nemožnosťou vyhotovenia geometrického plánu z dôvodu, že na danom katastrálnom území prebiehalo konanie ROEP podľa zákona č. 180/1995 Z. z., v dôsledku čoho dochádzalo k prečíslovaniu parciel na danom katastrálnom území.

Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Keďže k porušeniu základného práva došlo nekonaním okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 18 C 417/94, ústavný súd mu prikázal v uvedenej veci konať.

Sťažovateľky si uplatnili primerané finančné zadosťučinenie vo výške po 200 000 Sk každej z nich. Svoj návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnili tak, že nekonaním okresného súdu sú v stave právnej neistoty, čo im spôsobuje psychickú ujmu a aj finančnú škodu.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa

sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Podľa ustanovenia § 56 ods. 4 citovaného zákona má primerané finančné zadosťučinenie povahu náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch.

Ústavný súd vyhovel návrhu sťažovateľiek a vyslovil porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a prikázal okresnému súdu, ktorý ich právo porušil, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov. Dovŕšením opatrení smerujúcich zo strany ústavného súdu k odstráneniu stavu právnej neistoty bolo i priznanie primeraného finančného zadosťučinenia po 15 000 Sk každej zo sťažovateľiek ako náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch. Ústavný súd vzal do úvahy predmet sporu a jeho zložitost' a dĺžku jeho trvania. Výšku zadosťučinenia stanovil ústavný súd najmä s ohľadom na zistené obdobie nečinnosti okresného súdu a na vyššie uvedené kritériá riešenia zisteného porušenia základných práv, pričom vychádzal zo spisu okresného súdu.

Vo zvyšnej časti ústavný súd sťažnosti nevyhovel.

Právny zástupca sťažovateľiek si uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia podľa ustanovenia § 13 ods. 1 a § 16 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 163/2002 Z. z.“) za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti), pričom za jeden úkon si uplatnil odmenu vo výške 6 840 Sk a režijný paušál vo výške 128 Sk.

Ústavný súd pri rozhodovaní o trovách požadovaných právnym zástupcom sťažovateľiek vychádzal z ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konaní uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľky boli sčasti vo veci úspešné, a preto bolo potrebné rozhodnúť o úhrade trov konania okresným súdom.

Podľa ustanovenia § 13 ods. 8 citovanej vyhlášky, ktoré upravuje výšku odmeny za zastupovanie pred ústavným súdom, ak predmet sporu nie je oceníteľný peniazmi, odmena za jeden úkon je jedna tretina výpočtového základu.

Predmet konania - ochrana základných ľudských práv a slobôd - je v zásade nevyjadriteľný v peniazoch a je nezameniteľný s primeraným finančným zadost'účením, ktoré predstavuje náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch (§ 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

Podľa § 17 ods. 2 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. základná sadzba tarifnej odmeny sa zníži o 20 %, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní alebo obhajobe dvoch alebo viacerých osôb.

Podľa oznámenia štatistického úradu Slovenskej republiky za prvý polrok 2002 bola priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky 12 811 Sk.

Ústavný súd priznal odmenu za dva úkony právnej pomoci, a to prevzatie a prípravu zastúpenia vrátane prvej porady a napísanie sťažnosti. Podľa takto určených kritérií sú trovy právneho zastúpenia za dva úkony právnej pomoci za zastupovanie dvoch sťažovateľiek vo výške 13 936 Sk (odmena za jeden úkon za zastupovanie jednej sťažovateľky je 4 270 Sk a režijný paušál 128 Sk, za zastupovanie dvoch sťažovateľiek 4 270 Sk krát 2 mínus 20 % podľa § 17 ods. 2 vyhlášky č. 163/2002

Z. z.), ktoré ústavný súd zaviazal okresný súd uhradiť právnemu zástupcovi sťažovateľiek.

Z uvedených dôvodov ústavný rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. novembra 2003